

MJEKËSIA MODERNE DHE TRADICIONALE

Armend Veseli
Doktor i Mjekësisë

Mjekësia moderne

Mjekësia moderne është një term i gjerë që më së shumti i referohet praktikës së mjekësisë në shekujt XX dhe XXI. Ai përfshin të gjitha aspektet e kujdesit mjekësor, nga diagnoza te parandalimi, trajtimi dhe rehabilitimi.

Mjekësia moderne është e bazuar në shkencë, në krahasim me mjekësinë tradicionale e cila mund të bazohet në praktikat kulturore ose besimet fetare.

Mjekësia Tradicionale

Mjekësia Tradicionale (ose Shërimi Tradicional) është një term i gjerë që i referohet praktikës së kujdesit shëndetësor që u zhvillua përpara ardhjes së shkencës moderne mjekësore dhe praktikave të saj. Metodat tradicionale të shërimit zakonisht mbështeten në besimet rreth forcave dhe energjive të mbinatyrshe si perëndia, shpirtat, magjia, ndërhyrja hyjnore ose lutja për shërim.

Këto sisteme mjekësore tradicionale kanë ekzistuar prej shekujsh dhe janë praktikuar nga kultura të ndryshme në mbarë botën. Ato kanë një ndikim të fortë në sistemin e kujdesit shëndetësor në shumë vende si India, Kina dhe shumë vende në Afrikë.

Mjekësia tradicionale mund të përfshijë përbërës me bazë bimore ose shtazore, minerale dhe substanca të tjera që mund të përdoren për parandalimin dhe trajtimin e sëmundjeve.

Lidhshmëria midis mjekësisë tradicionale dhe moderne

Të fillojmë duke kuptuar se mjekësia moderne ka bërë një rrugë të gjatë që nga krijimi i grupit të parë të ilaçeve. Ka pasur një sërë procedurash dhe ndryshimesh të ndryshme në teknika, por qëllimi i përgjithshëm është ende i njëjtë: të kemi barna të standardizuara pas testimit të disa ilaçeve specifike për disa pacientë të veçantë, të cilët kanë simptoma specifike.

Mjekësia moderne mund të quhet edhe mjekësi alternative sepse filloi duke hetuar qasje të tjera për shërimin e sëmundjeve, përveç metodave tradicionale. Dhe meqenëse mjekësia moderne është vendosur si mjekësia e standardizuar, çdo ilaç tjetër bëhet dytësor ose alternativ.

Homeopatia- është një formë e mjekësisë alternative e cila u krijua në 1796 nga Samuel Hahnemann, një mjek gjerman. Trajtimet homeopatike përbëhen nga substanca natyrale të cilat janë të holluara në mënyrë që ato të përmbajnë vetëm sasi të vogla të substancës origjinale për pacientin.

Mjekësia Ayurveda- është një formë tjetër e mjekësisë alternative, e cila është praktikuar për disa shekuj. Ayurveda e ka origjinën në Indi dhe përdor barëra, minerale dhe substanca të tjera natyrore për të shëruar sëmundjet. Trajtimet Ayurvedike janë krijuar për të balancuar funksionet trupore ose energjitë për të ruajtur një

shëndet të mirë.

Në botën e sotme, të gjitha këto forma të ilaçeve alternative mund të përdoren së bashku me ilaçet moderne. Pra, ekziston një lidhje e fortë midis mjekësisë tradicionale dhe moderne.

Mënyrat tradicionale për të parandaluar dhe kuruar sëmundjet

Bota e mjekësisë ka ndryshuar në mënyrë drastike në dekadat e fundit. Me zbulimin e ilaçeve të reja, njerëzit tani janë në gjendje të jetojnë më gjatë dhe më të shëndetshëm. Por ka ende disa sëmundje që janë të vështira për t'u kuruar si diabeti dhe kanceri. Kjo është arsyeja pse njerëzit po i drejtohen mjeteve më natyrale për disa sëmundje.

Produktet bimore për diabetin po bëhen gjithnjë e më të njohura, sepse ato nuk kanë efekte anësore negative dhe mund t'i ndihmojnë njerëzit të menaxhojnë nivelet e sheqerit në gjak pa pasur nevojë të marrin ilaçe të pafundme ose insulinë.

Trajtimet natyrale për kancerin, duke përdorur barishte dhe bimë, gjithashtu duken premtuese sepse ato nuk shkaktojnë efekte anësore dhe mund të përdoren me trajtime të tjera tradicionale si kimioterapia ose terapia me rrezatim.

Cilat janë ndryshimet midis mjekësisë moderne dhe tradicionale?

Sigurisht, ka disa dallime të qarta midis mjekësisë moderne dhe tradicionale. Mjekësia moderne është sistemi i mjekësisë që merret me parandalimin, diagnostikimin dhe trajtimin e sëmundjeve bazuar në njohuritë shkencore për trupin e njeriut.

Mjekësia tradicionale, nga ana tjetër, është një sistem i kujdesit shëndetësor i bazuar në praktikat kulturore që kanë rezultuar të dobishme në trajtimin dhe parandalimin e sëmundjeve për popullsinë lokale. Kjo mund të përfshijë mjekësinë tradicionale afrikane (ATM), mjekësinë tradicionale kineze (TCM), Ayurveda nga India dhe ilaçe të tjera tradicionale nga e gjithë bota.

Dallimi midis mjekësisë moderne dhe mjekësisë tradicionale është se mjekësia moderne ka të bëjë kryesisht me diagnostikimin dhe trajtimin e pjesëve specifike të trupit të njeriut, duke përdorur ilaçe ose kirurgji. Ndërsa, shumica e mjekësisë tradicionale fokusohet në të gjithë qenien njerëzore duke parandaluar dhe ruajtur shëndetin përmes dietës, stërvitjes, terapisë me masazh, akupunkturës ose formave të tjera të trajtimeve tradicionale.

Mjekësia tradicionale trajton pacientët me barishte dhe akupunkturë, ndërsa mjekësia moderne përdor kryesisht ilaçe kimike dhe kirurgji për të trajtuar pacientët.

Mjekësia tradicionale beson se ka shumë shkaqe për sëmundje ndërsa mjekësia moderne beson kryesisht në një shkak për një sëmundje ose lëndim. Shumica e ilaçeve tradicionale kanë

metoda të ndryshme diagnostikimi nga mjekësia moderne, si dhe mënyra të ndryshme për të trajtuar pacientët bazuar në diagnozat e tyre.

Për sa i përket efektivitetit absolut, ka disa sëmundje që mjekësia moderne nuk mund t'i shërojë, ashtu siç e ka të vështirë mjekësia tradicionale me disa të tjera. Pra, ka vend për përmirësim në të dyja anët.

Përfundim- Dallimet midis mjekësisë moderne dhe mjekësisë tradicionale janë të mëdha.

Dallimi më i dukshëm është se mjekësia tradicionale nuk vepron aq shpejt sa mjekësia moderne.

Disa ilaçe tradicionale kërkojnë kohë për të punuar, ndërsa ilaçet moderne kanë një kohë më të shpejtë reagimi në shumicën e rasteve. Ilaçet moderne gjithashtu kanë një shkallë më të lartë suksesi sesa ilaçet tradicionale, sepse ato janë më të fokusuara në shërimin e sëmundjes sesa në shërimin e të gjithë qenies njerëzore.

Mjekësia tradicionale përdoret shpesh në vendet në zhvillim, sepse është më pak e shtrenjtë se mjekësia moderne. Shumë njerëz në vendet e zhvilluara përdorin gjithashtu mjekësinë tradicionale sepse besojnë se është më e natyrshme se mjekësia moderne.

Referencat:

- 1.Leung PC. *Traditional Chinese Medicine and orthopaedics-is there room for modern application?* Chin Med J (Engl). 2012 Nov;125(22):3931-8. PMID: 23158119.
- 2.Xutian S, Zhang J, Louise W. *New exploration and understanding of traditional Chinese medicine.* Am J Chin Med. 2009;37(3):411-26. doi: 10.1142/S0192415X09006941. PMID: 19606504.
- 3.Alves RR, Rosa IM. *Biodiversity, traditional medicine and public health: where do they meet?* J Ethnobiol Ethnomed. 2007 Mar 21;3:14. doi: 10.1186/1746-4269-3-14. PMID: 17376227; PMCID: PMC1847427.
- 4.Canivet M, Lecocq D. *Entre coutume et modernité, médecine traditionnelle et soins infirmiers en Côte d'Ivoire [Between tradition and modernity, traditional medicine and nursing in Ivory Coast].* Rev Infirm. 2019 Jan;68(247):27-29. French. doi: 10.1016/j.revinf.2018.11.006. PMID: 30910114.
- 5.He JB, Qi Y, Pu XM, He XD, Dou Y, Qiu B, Yu J. *[Overview and prospect of research and development cooperation in traditional medicine between China and Thailand].* Zhongguo Zhong Yao Za Zhi. 2021 Dec;46(24):6323-6330. Chinese. doi: 10.19540/j.cnki.cjcmm.20210830.101. PMID: 34994124.